

INHOUD

- 9 **WOORD VOORAF DOOR DE VOORZITTER VAN DE
STICHTING STUDIECENTRUM EERSTE WERELDOORLOG**
- 13 **VERANTWOORDING EN INLEIDING**
- 23 **REQUISITOIR VAN DE OPENBAAR AANKLAGER IN HET
PROCES TEGEN WILHELM II, VOORMALIG KEIZER VAN
DUITSLAND**
- 23 1 Algemene inleidende beschouwing over de rol van de Duitse keizer
- 25 2 Opbouw van het requisitoir
- 25 3 Het juridisch kader
- 25 3.1 Strafrechtelijke toetsing van de gedragingen van de verdachte
- 26 3.2 De instelling en de rechtsmacht van het Hof
- 29 3.3 De juridische grondslag voor de berechting van de verdachte
- 30 3.4 De strafbaarheid van bepaalde handelingen
- 32 3.5 De immuniteit van staatshoofden
- 33 3.6 De positie van de openbaar aanklager en het belang van de
uitspraak van het Hof
- 33 4 Doelbewust aansturen op oorlog, geen noodzaak voor Duitsland
een aanvalsoorlog te beginnen
- 33 4.1 Verdachtes optreden in het openbaar
- 35 4.2 Gruweldaden in Afrika
- 36 4.3 *Weltmachtpolitik*: agressieve Duitse buitenlandse politiek
- 38 4.4 Eerste Marokkaanse Crisis
- 39 4.5 Tweede Marokkaanse Crisis
- 40 4.6 Agressieve Duitse vlootpolitiek
- 41 4.7 Uitbreiding van het Duitse leger
- 42 4.8 Het Duitse aanvalsplan

- 43 4.9 De Potsdam-conferentie – Duitse voorbereiding op het voeren van een aanvalsoorlog
- 43 4.10 Bewust veroorzaakt conflict met Rusland – De Liman von Sanders-affaire en de Duits-Turkse alliantie
- 44 4.11 Blanco cheque
- 44 4.12 Afwijzing van bemiddelingspogingen door Duitsland
- 45 5 De aanklachten
- 47 6 Onderbouwing van de aanklachten
- 47 6.1 Onderbouwing aanklacht 1 – Aanvalsoorlog
- 48 6.2 Onderbouwing aanklacht 2 – Inval in België
- 51 6.3 Onderbouwing aanklacht 3 – Misdaden in België begaan
- 56 6.4 Onderbouwing aanklacht 4 – Verantwoordelijkheid voor de schending van internationale wetten en gebruiken van de oorlog
- 58 6.5 Onderbouwing aanklacht 5 – De verantwoordelijkheid voor het uitroepen van de onbeperkte duikbootoorlog
- 61 7 Strafvuittingsgronden – Toerekeningsvatbaarheid en overmacht
- 63 8 De te rekwalificeren straf

**65 PLEIDOOI VAN DE VERDEDIGING IN HET PROCES TEGEN
FRIEDRICH WILHELM VICTOR ALBERT VON HOHENZOLLERN,
WILHELM II, VOORMALIG KEIZER VAN DUITSLAND**

- 65 1 Algemene inleidende beschouwing
- 69 2 De opbouw van het pleidooi
- 71 3 Ad A: De geallieerde propaganda aan de vooravond van en tijdens de Grote Oorlog
- 85 4 Ad B: De legitimiteit van het Dictaatverdrag van Versailles
- 114 5 Ad C: Repliek op de door de aanklager gebruikte argumenten zoals opgenomen in de algemene inleidende beschouwing van zijn requisitoir
- 132 6 Ad D: Repliek op het juridisch kader (punt 3.1 t/m 3.6) requisitoir aanklager – De instelling en de rechtsmacht van dit Hof, het juridisch kader en de strafrechtelijke toetsing van de gedragingen van de ex-keizer
- 144 7 Ad E: Repliek op de door de aanklager in zijn requisitoir geponeerde stellingen als vermeld onder zijn punt 4.1 t/m 4.12

255 8 Ad F: De aanklachten

339 9 Ad G: Slotpleidooi

349 HET VONNIS

349 Onderzoek van de zaak

349 Tenlastelegging

350 Preliminare verweren

350 1. De bevoegdheid van het Hof

361 2. De rechtsmacht van het Hof

363 3. Immuniteit van de keizer

365 4. Strijd met het gelijkheidsbeginsel

366 5. Strijd met het verbod van terugwerkende kracht

366 6. De toe te passen normen

371 De ten laste gelegde feiten

371 Feit 1: Het beginnen van een aanvalsoorlog

392 Feit 2: De inval in België

409 Feit 3: De verantwoordelijkheid voor oorlogsmisdaden, in België door Duitse onderdanen begaan

423 Feit 4: De verantwoordelijkheid voor de schending van internationale wetten en gebruiken van de oorlog

424 Feit 5: De verantwoordelijkheid voor het beginnen van een onbeperkte onderzeebootoorlog door Duitsland

434 De op te leggen straf

434 Beslissing

434 De tenlastelegging

435 Bewezenverklaring

435 Strafbaarheid

435 Strafoplegging

437 EPILOOG

437 1 Inleiding: naschrift bij een vonnis en epiloog bij een project

439 2 Uitgangspunten en (rechtskundige) grondslagen van het project en van het vonnis

439 2.1 Politiek of juridisch tribunaal?; schending van recht of van moraal?

- 442 2.2 Civiele of militaire rechters?; vijf of drie rechters?; benoeming door
de verdragspartijen?
- 443 2.3 Nederlands procedurerecht van toepassing
- 444 2.4 Het toepasselijke materiële recht: 1914
- 445 3 De preliminaire verweren en overwegingen
- 447 3.1 ‘Zo’n Hof kan niet bestaan’ – de legitimiteit van het Hof
- 451 3.2 Strijd met het gelijkheidsbeginsel
- 451 3.3 Adequate verdediging - eerlijk proces
- 452 3.4 De immuniteit van de (ex-)keizer
- 454 4 De aard van de ten laste gelegde feiten en de daarmee
samenhangende preliminaire verweren
- 456 4.1 Artikel 227 en/of art. 228: Preliminair aspect van de rechtsmacht van
het Hof
- 457 4.2 De toe te passen normen
- 460 5 Juridische benadering: ‘Is Wilhelm strafbaar?’ versus een historisch
oordeel
- 463 6 Het oordeel van het Hof over de verschillende onderdelen van de
aanklacht
- 463 6.1 Inleiding
- 464 6.2 De ‘artikel 228-feiten’ onder 3 tot en met 5: schending van de wetten
en gebruiken van de oorlog – de rol van Wilhelm in concreto als
kern van strafrechtelijke aansprakelijkheid
- 471 6.3 De ‘artikel 227-feiten’ onder 1 en 2 – Opnieuw: strafrechtelijke aan-
sprakelijkheid van Wilhelm versus een historisch oordeel over
(schuld aan) het ontstaan en ontbranden van WO I
- 481 7. De sanctie: strafsoort en strafmaat
- 486 8. Afsluiting

489 **OVERZICHT BEWIJSSTUKKEN**

493 **OVER DE AUTEURS**

496 **SPECIALE DANK**

497 **EINDNOTEN**